

โครงสร้างของเงินทุนและต้นทุนของเงินทุน

แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

เงินทุน เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำเนินกิจการทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่มีแหล่งที่มาของเงินทุนแตกต่างไปจากกิจการประเภทอื่น ในการวิเคราะห์แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนี้ จะเห็นได้ว่าโครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูซึ่งแยกพิจารณาในรายละเอียดแต่ละแหล่งที่มาได้ดังนี้คือ

1. ทุนของสหกรณ์ ประกอบด้วย

ก. ทุนเรือนหุ้น สหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้วางระเบียบให้สมาชิกต้องส่งเงินค่าหุ้น เป็นรายเดือน เดือนละเท่า ๆ กันตามอัตราส่วนจำนวนเงิน เดือนที่สมาชิกได้รับ ดังได้แสดงมาแล้วในบทที่ 2 หุ้นในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูส่วนใหญ่จะมีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท การถือหุ้นของสมาชิกเป็นการออมทรัพย์ภาคบังคับโดยที่สมาชิกไม่อาจโอนหุ้นให้ผู้อื่นได้ในขณะที่เป็นสมาชิกอยู่ ในปีบัญชี 2529 ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีมูลค่าทั้งสิ้น 6,824,938,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 82.71 ของทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และคิดเป็นร้อยละ 75.35 ของแหล่งที่มาของเงินทุน

ข. เงินสำรอง เป็นเงินที่ได้จากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิประจำปีในแต่ละปี เงินสำรองนี้มีจำนวน 425,650,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.16 ของทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในปีบัญชี 2529 และคิดเป็นร้อยละ 4.70 ของแหล่งที่มาของเงินทุน

ค. ทุนสะสม เป็นเงินที่ได้จากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีหลังจากการจัดสรรเป็นเงินสำรองและค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยแล้ว ทุนสะสมนี้มีจำนวน 22,618,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.27 ของทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในปีบัญชี 2529 และคิดเป็นร้อยละ 0.25 ของแหล่งที่มาของเงินทุน

ง. กำไรสุทธิประจำปี สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีกำไรสุทธิประจำปีเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจาก 409,660,000 บาท เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2525 เป็น 979,038,000 บาท เมื่อสิ้นปี 2529 คิดเป็นร้อยละ 11.86 ของทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและคิดเป็นร้อยละ 10.81 ของแหล่งที่มาของเงินทุน

2. เงินฝาก

ก. เงินฝากออมทรัพย์ เป็นเงินที่รับฝากจากสมาชิก โดยคิดอัตราดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกในอัตราไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดและเป็นไปตามระเบียบของแต่ละสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เมื่อสิ้นปีบัญชี 2529 มียอดคงค้างเงินฝากออมทรัพย์ 146,239,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.60 ของเงินฝากทั้งสิ้น และคิดเป็นเพียงร้อยละ 1.61 ของแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งสิ้น

ข. เงินฝากประจำ เป็นเงินที่รับฝากจากสมาชิกโดยคิดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำในอัตราไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และเป็นไปตามระเบียบของแต่ละสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่กำหนดขึ้นตามความเหมาะสม เมื่อสิ้นปีบัญชี 2529 มียอดคงค้างเงินฝากประจำ 242,650,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.40 ของเงินฝากทั้งสิ้น และคิดเป็นร้อยละ 2.68 ของแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งสิ้น

3. เงินกู้ยืม

สหกรณ์ออมทรัพย์ครู กู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ หลายแหล่งดังนี้ คือ ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล เงินทุนกลางของบรรดาสหกรณ์ไม่จำกัด และแหล่งอื่น ๆ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกู้ยืมเงินในรูปแบบของเงินกู้เบิกเกินบัญชี เงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้เพิ่มปริมาณการกู้ยืมขึ้นเป็นลำดับ จะเห็นได้จากเมื่อปีบัญชี 2525 ปริมาณการกู้ยืมเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีเพียง 55,153,000 บาท (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด) แล้วเพิ่มปริมาณขึ้นเป็น 76,143,000 บาทในปีบัญชี 2526 ต่อมาในปีบัญชี 2527 เพิ่มเป็น 99,879,000 บาท ต่อมาในปี 2528 เพิ่มเป็น 161,034,000 บาท และเมื่อสิ้นปี 2529 เพิ่มขึ้นเป็น 327,896,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.62 ของแหล่งที่มาของเงินทุน เงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทตามระยะเวลา ดังนี้คือ

ก. เงินกู้ยืมระยะสั้น เป็นเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ จะเห็นได้ว่าเงินกู้ยืมระยะสั้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมา เป็นลำดับ คือจากปี 2525 มีเพียง 35,703,000 บาท ได้เพิ่มขึ้นเป็น 52,571,000 บาท ในปี 2526 และเป็น 80,529,000 บาทในปี 2527 ค่อยมาเพิ่มเป็น 118,114,000 บาท และ 250,613,000 บาท ในปี 2528 และ 2529 ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.90 ในปี 2525 และได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.77 ของแหล่งที่มาของเงินทุนในปี 2529

ข. เงินกู้ยืมระยะยาว เป็นเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่นกัน จะเห็นได้ว่าเงินกู้ยืมระยะยาวของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนี้มีแนวโน้มลดลงในช่วงปี 2525-2527 คือ คิดเป็นร้อยละ 0.49, 0.48 และ 0.32 ของแหล่งที่มาของเงินทุน แต่ในปี 2528 และ 2529 กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือคิดเป็นร้อยละ 0.58 และ 0.85 ของแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งสิ้น

4. เจ้าหนี้อื่น ประกอบด้วยเงินสะสมเงินประกันเจ้าหน้าที่ เงินสำรองบำนาญเจ้าหน้าที่ และรายได้รอดักบัญชี เมื่อสิ้นงวดมีบัญชี 2529 มียอดคงค้างอยู่ 71,291,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.79 ของแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งสิ้น

5. เงินค้างจ่ายและอื่น ๆ ประกอบด้วย เงินค้างจ่ายต่าง ๆ และเครดิตจากแหล่งต่าง ๆ เมื่อสิ้นงวดมีบัญชี 2529 มียอดคงค้างอยู่ 17,271,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.19 ของแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งสิ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 ทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ทุนของสหกรณ์				รวม
	ทุนเรือนหุ้น	เงินสำรอง	ทุนสะสม	กำไรสุทธิ	
2525	3,225,383	170,244	11,619	409,660	3,816,906
2526	3,983,679	212,635	14,065	529,781	4,740,159
2527	4,861,234	268,571	16,995	654,951	5,801,752
2528	5,793,476	337,338	20,011	812,692	6,963,517
2529	6,824,938	425,650	22,618	979,038	8,252,244

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กองบริหารงานทั่วไป
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 3.2 ทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู คัด เป็นร้อยละ (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	ทุนของสหกรณ์				รวม
	ทุนเรือนหุ้น	เงินสำรอง	ทุนสะสม	กำไรสุทธิ	
2525	84.50	4.46	0.31	10.73	100
2526	84.03	4.49	0.30	11.18	100
2527	83.79	4.63	0.29	11.29	100
2528	83.20	4.84	0.29	11.67	100
2529	82.71	5.16	0.27	11.86	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.3 แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินฝาก			เงินกู้ยืม			เจ้าหนี้อื่น	เงินค้างจ่าย และอื่น ๆ	ทุนของ สหกรณ์	รวม
	ออมทรัพย์	ประจำ	รวม	ระยะสั้น	ระยะยาว	รวม				
2525	6,750	41,077	47,827	35,703	19,450	55,153	33,758	4,843	3,816,906	3,958,487
2526	14,109	59,043	73,152	52,571	23,572	76,143	41,067	6,377	4,740,159	4,936,898
2527	26,543	81,949	108,492	80,529	19,350	99,879	49,695	8,306	5,801,752	6,068,124
2528	49,389	96,436	145,800	118,114	42,920	161,034	59,316	12,215	6,963,517	7,341,882
2529	146,239	242,650	388,889	250,613	77,283	327,896	71,291	17,271	8,252,244	9,057,591

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.4 แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูคิด เป็นร้อยละ (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

ปี	เงินฝาก			เงินกู้ยืม			เจ้าหนี้อื่น	เงินค้างจ่าย และอื่น ๆ	ทุนของ สหกรณ์	รวม
	ออมทรัพย์	ประจำ	รวม	ระยะสั้น	ระยะยาว	รวม				
2525	0.17	1.04	1.21	0.90	0.49	1.39	0.85	0.13	96.42	100
2526	0.28	1.20	1.48	1.06	0.48	1.54	0.83	0.13	96.01	100
2527	0.44	1.35	1.79	1.33	0.32	1.65	0.82	0.14	95.61	100
2528	0.67	1.31	1.98	1.61	0.58	2.19	0.81	0.17	94.85	100
2529	1.61	2.68	4.29	2.77	0.85	3.62	0.79	0.19	91.11	100
เฉลี่ย	0.63	1.52	2.15	1.53	0.55	2.08	0.82	0.15	94.8	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การใช้จ่ายของ เงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

การใช้จ่ายของ เงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้คือ

1. เงินสดในมือและ เงินฝากธนาคาร

เป็นเงินที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูถือไว้ เพื่อประโยชน์ให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานและเป็นการรักษาสภาพคล่องไว้ในระดับหนึ่ง เพื่อสามารถที่จะจ่ายคืนเงินฝากเมื่อทางถามได้ทุกขณะอีกทั้ง เมื่อสมาชิกต้องการถอนเงินออกจากสหกรณ์ ก็สามารถคืนได้ทุกขณะเช่นกัน ในปีบัญชี 2529 มียอดคงค้างเมื่อวันสิ้นงวด 443,556,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.79 ของการใช้จ่ายของ เงินทุนทั้งหมด

2. เงินให้กู้ยืม

เป็นการใช้จ่ายของ เงินทุนมากที่สุด สหกรณ์ออมทรัพย์ครูให้กู้ยืมกับสมาชิก ตามความต้องการและความจำเป็นของสมาชิก เงินให้กู้ยืมกับสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนี้ได้เพิ่มปริมาณขึ้นเป็นลำดับ กล่าวคือ จากจำนวนเงินให้กู้ยืม 3,729,510,372 บาทในปี 2525 ได้เพิ่มขึ้นเป็น 4,659,685,356 บาท ในปี 2526 ต่อมาในปี 2527 ก็เพิ่มเป็น 5,709,865,834 บาท ต่อมาในปี 2528 เพิ่มเป็น 6,843,651,490 บาท และในปี 2529 ได้เพิ่มขึ้นจนมียอดคงค้างเป็น 8,476,988,223 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 93.52 ของการใช้จ่ายของ เงินทุน เงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนี้แบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

ก. เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน (URGENT LOAN)

เงินกู้ประเภทนี้เป็นเงินกู้ที่ไม่ต้องมีหลักประกัน และเป็นเงินให้กู้ระยะสั้น วงเงินกู้สูงสุดที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกำหนดจะอยู่ระหว่าง 1,000-5,000 บาท และเมื่อพิจารณาเงินให้กู้ยืมประเภทนี้จะเห็นได้ว่าเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจากปี 2525 มีจำนวน 173,993,081 บาท แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2526 เป็น 216,910,152 ต่อมาในปี 2527 เพิ่มเป็น 244,643,897 บาท แต่ในปี 2528 กลับลดลงเป็น 243,504,501 บาท และลดปริมาณเงินให้กู้ยืมนี้ลงเหลือ ยอดคงค้างเมื่อสิ้นปีบัญชี 2529 มีจำนวน 185,554,504 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 2.1 ของเงินให้กู้ยืมทั้งสิ้น และคิดเป็นร้อยละ 2.05 ของการใช้จ่ายของ เงินทุนทั้งสิ้น

ข. เงินกู้สามัญ (ORDINARY LOAN)

เงินกู้ประเภทนี้เป็นเงินกู้ระยะสั้นและปานกลาง วงเงินกู้สูงสุดที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกำหนดจะอยู่ระหว่าง 20,000-100,000 บาท เมื่อพิจารณาเงินให้กู้ยืมประเภทสามัญนี้จะเห็นได้ว่าเพิ่มปริมาณขึ้นเป็นลำดับจากยอดคงค้างเมื่อสิ้นปี 2525 มีจำนวน 3,512,545,523 บาท แล้วค่อย ๆ เพิ่มสูงขึ้นในปี 2526 เป็น 4,389,026,811 บาท ต่อมาในปี 2527 เพิ่มเป็น 5,321,325,491 บาท และในปี 2528 และ 2529 เพิ่มเป็น 6,408,229,741 บาท และ 8,007,415,670 บาท ตามลำดับ ยอดคงค้างเมื่อสิ้นปีบัญชี 2529 คิดเป็นร้อยละ 94.5 ของเงินให้กู้ยืมทั้งสิ้น และคิดเป็นร้อยละ 88.41 ของการไหลของเงินทุนทั้งสิ้น

ค. เงินกู้พิเศษ (SPECIAL LOAN)

เงินกู้ประเภทนี้เป็นเงินกู้ระยะยาว วงเงินกู้สูงสุดที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะอยู่ระหว่าง 50,000-600,000 บาท เมื่อพิจารณาเงินให้กู้ยืมประเภทพิเศษนี้ จะเห็นได้ว่าเพิ่มปริมาณขึ้นเป็นลำดับเช่นเดียวกับเงินกู้สามัญ กล่าวคือ มียอดคงค้างเมื่อสิ้นปี 2525 จำนวน 42,971,768 บาท แล้วค่อย ๆ เพิ่มสูงขึ้นในปี 2526 เป็น 53,748,393 บาท ต่อมาในปี 2527 เพิ่มเป็น 143,896,445 บาท และในปี 2528 และ 2529 เพิ่มเป็น 191,917,249 บาท และ 284,018,049 บาท ตามลำดับ ยอดคงค้างเมื่อสิ้นปีบัญชี 2529 คิดเป็นร้อยละ 3.4 ของเงินให้กู้ยืมทั้งสิ้น และคิดเป็นร้อยละ 3.14 ของการไหลของเงินทุนทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนในโครงสร้างเงินให้กู้ยืมทั้งสิ้น พบว่าเงินให้กู้ยืมประเภทพิเศษมีสัดส่วนสูงขึ้น ขณะที่สัดส่วนเงินให้กู้ยืมเพื่อเหตุฉุกเฉินลดลง ส่วนเงินให้กู้ยืมประเภทสามัญนั้นลดลงในปี 2527 แล้วกลับเพิ่มขึ้นในปี 2528 และ 2529 อย่างไรก็ตามเงินให้กู้ยืมประเภทสามัญนี้มีสัดส่วนที่มากที่สุดในการสร้างของเงินให้กู้ยืมทั้งสิ้น ส่วนเงินกู้พิเศษนั้น เดิมในปี 2525 มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.2 แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเป็นลำดับจนถึงปี 2529 เพิ่มเป็นร้อยละ 3.4 ในขณะที่เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินนั้นเดิมในปี 2526 มีสัดส่วนร้อยละ 4.6 แล้วค่อย ๆ ลดสัดส่วนลงเป็นลำดับจนถึงปี 2529 เป็นเพียงร้อยละ 2.1 (ตารางที่ 3.11)

เมื่อพิจารณาเงินให้กู้ยืมจากโครงสร้างการใช้จ่ายของเงินทุนทั้งสิ้น ปรากฏว่า สัดส่วนเงินให้กู้ยืมในโครงสร้างการใช้จ่ายของเงินทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในระหะปี 2525 ถึงปี 2526 แล้วลดลงในปี 2527 จากนั้นก็ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นในปี 2528 และ 2529

3. ถูกหน้่อื่น

สัดส่วนของถูกหน้่อื่นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในระหว่างปี 2525-2529 นั้น มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เมื่อสิ้นปีบัญชี 2529 มียอดคงค้างอยู่ 57,500,000 บาท หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.63 ของการใช้จ่ายของเงินทุนทั้งสิ้น

4. สินทรัพย์ถาวร

สินทรัพย์ถาวรของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้แก่ ที่ดิน อาคารสำนักงาน ยานพาหนะ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์และอื่น ๆ แนวโน้มของสินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีการก่อสร้างสำนักงานเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการเพิ่มสัดส่วนของสินทรัพย์ถาวร คือ จากร้อยละ 0.68 ในปี 2525 จนกระทั่งปี 2529 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 0.8 ของการใช้จ่ายของเงินทุนทั้งสิ้น

5. สินทรัพย์อื่น

สินทรัพย์อื่นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ได้แก่ เงินลงทุน รายจ่ายรอดัดบัญชี เงินประกัน เงินมัดจำ และอื่น ๆ ในปีบัญชี 2529 มียอดคงค้างอยู่ 13,252,000 บาท หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.85 ของการใช้จ่ายของเงินทุนทั้งสิ้น

6. เงินค้างรับและอื่น ๆ

เงินค้างรับและอื่น ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ประกอบด้วย ดอกเบี้ยเงินให้กู้ ค้างรับ วัสดุคงเหลือ และอื่น ๆ ในปีบัญชี 2529 มียอดคงค้างอยู่ 5,636,000 บาท หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.06 ของการใช้จ่ายของเงินทุนทั้งสิ้น

ตารางที่ 3.5 การใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินสด ในมือและ เงินฝากธนาคาร	เงินให้สมาชิก กู้ยืม	ลูกหนี้อื่น	สินทรัพย์ ถาวร	สินทรัพย์ อื่น	เงินค้างรับ และอื่นๆ	รวม
2525	181,752	3,729,513	9,852	26,980	5,995	4,395	3,958,487
2526	218,823	4,658,166	9,965	38,575	4,421	6,948	4,936,898
2527	289,374	5,706,008	12,345	48,155	4,800	7,442	6,068,124
2528	382,364	6,842,488	40,188	62,329	10,565	3,948	4,341,882
2529	433,556	8,470,673	57,500	76,974	13,252	5,636	9,057,591

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.6 การใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู คัด เป็นร้อยละ (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินสดในมือและ เงินฝากธนาคาร	เงินให้สมาชิก กู้ยืม	ลูกหนี้ อื่น	สินทรัพย์ ถาวร	สินทรัพย์ อื่น	เงินค้างรับ และอื่น ๆ	รวม
2525	4.59	94.22	0.25	0.68	0.15	0.11	100
2526	4.43	94.35	0.20	0.78	0.09	0.15	100
2527	4.77	94.03	0.20	0.79	0.08	0.13	100
2528	5.21	93.20	0.55	0.85	0.14	0.05	100
2529	4.79	93.52	0.63	0.85	0.15	0.06	100
เฉลี่ย	4.76	93.86	0.37	0.79	0.12	0.1	100

ความสัมพันธ์ของ เงินทุนที่ได้มาและใช้ไปของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

จากโครงสร้างของ เงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เมื่อพิจารณาแยกตามระยะเวลา คือ ระยะสั้น หมายถึง ระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี ส่วนระยะปานกลาง หมายถึง ระยะเวลาที่เกินกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี และระยะยาว หมายถึงระยะเวลาที่เกินกว่า 5 ปีขึ้นไป

โครงสร้างแหล่งที่มาของ เงินทุนพิจารณาตามระยะเวลา

เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของ เงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จะเห็นได้ว่าแหล่งที่มาของ เงินทุนจากภายนอกซึ่งก็คือ เงินฝากและเงินกู้ยืมซึ่งมีระยะสั้นนั้น ได้เพิ่มสัดส่วนสูงขึ้นเป็นลำดับ ขณะที่เงินทุนระยะยาวซึ่งก็คือ เงินกู้ยืมระยะยาวและทุนของสหกรณ์นั้น มีแนวโน้มลดลง ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อสิ้นปี 2525 เงินทุนระยะสั้นมี 122,131,000 บาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.09 ของเงินทุนทั้งสิ้น ขณะที่เงินทุนระยะยาว 3,836,356,000 หรือคิดเป็นร้อยละ 96.91 ของเงินทุนทั้งสิ้น และเมื่อสิ้นปีบัญชี 2529 ยอดคงค้างของเงินทุนระยะสั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 728,064,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.04 ของเงินทุนทั้งสิ้น แหล่งที่มาของเงินทุนระยะสั้นนี้ได้เพิ่มขึ้นนี้สาเหตุสำคัญได้แก่ การเพิ่มขึ้นจากเงินฝากจากสมาชิกและเงินกู้ยืมระยะสั้นก็เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ในขณะที่แหล่งที่มาของเงินทุนระยะยาวนั้นค่อย ๆ ลดสัดส่วนลง เนื่องจากทุนของสหกรณ์ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนภายในนั้นค่อย ๆ ลดบทบาทลง คือร้อยละ 96.42 ของเงินทุนทั้งสิ้นในปี 2525 และลดลงเรื่อย ๆ ถึงปี 2529 มีร้อยละ 91.11 ของเงินทุนทั้งสิ้น

โครงสร้างการใช้ไปของ เงินทุนพิจารณาตามระยะเวลา

เมื่อพิจารณา การใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จะเห็นได้ว่า ลักษณะการใช้ทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาการใช้ ปรากฏว่า มีการใช้เงินทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว ทั้งนี้เนื่องจากเงินให้สมาชิกกู้ยืมซึ่งเป็นการใช้ไปของเงินทุนมากที่สุด คือ อัตราเฉลี่ยร้อยละ 93.86 ของการใช้เงินทุนทั้งสิ้น ระหว่างปี 2525-2529 นั้น มีระยะเวลาของการให้กู้ยืมแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

1. ระยะสั้น หมายถึง ระยะเวลาไม่เกินกว่า 3 ปี

2. ระยะปานกลาง หมายถึง ระยะเวลาเกินกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี

3. ระยะยาว หมายถึง ระยะเวลาเกินกว่า 5 ปี

ในที่นี้พิจารณาเฉพาะเงินให้กู้ยืมนี้จะเห็นได้ว่า ระยะเวลาของการให้กู้ยืมส่วนใหญ่จะเป็นเงินให้กู้ยืมระยะปานกลาง ซึ่งก็คือเงินกู้ประเภทสามัญ คือร้อยละ 94.5 ของเงินให้กู้ยืมทั้งหมดในปี 2529 ส่วนเงินกู้พิเศษซึ่งเป็นเงินกู้ระยะยาวก็ได้เพิ่มสัดส่วนขึ้นจากปี 2525 ซึ่งมีเพียงร้อยละ 1.2 ของเงินให้กู้ยืมทั้งหมดเป็นร้อยละ 3.4 ในปี 2529 แต่เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินซึ่งเป็นเงินกู้ระยะสั้นกลับลดสัดส่วนลงจากปี 2525 ซึ่งมีร้อยละ 4.6 ของเงินให้กู้ยืมทั้งหมด แล้วค่อย ๆ ลดลงเป็นร้อยละ 2.1 ของเงินให้กู้ยืมทั้งหมดในปี 2529 ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณเงินให้สมาชิกกู้ยืมนั้นมีสัดส่วนที่ลดลง ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจึงพยายามจัดให้เป็นเงินกู้ประเภทสามัญมากที่สุด เนื่องจากเป็นเงินให้กู้ยืมหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จึงทำให้เงินกู้ประเภทพิเศษและฉุกเฉินมีสัดส่วนที่น้อย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโครงสร้างการใช้เงินทุนโดยส่วนรวมแล้วสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มีสัดส่วนการใช้เงินทุนระยะปานกลางมากที่สุด รองลงมาก็คือระยะยาว และระยะสั้นเป็นอันดับสุดท้าย

จากลักษณะโครงสร้างแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน โดยพิจารณาแยกตามระยะเวลาของเงินทุน เมื่อพิจารณาแหล่งที่ได้มาของเงินทุนจากภายนอกที่สำคัญก็คือ เงินฝากและเงินกู้ยืม แหล่งที่มาของเงินทุนจากเงินฝากนี้เป็นเงินฝากทั้งออมทรัพย์และประจำ ซึ่งมีระยะเวลาในการรับฝากเงินภายใน 1 ปี เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำจึงถือว่าเป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้น ส่วนแหล่งเงินทุนที่ได้จากเงินกู้ยืมซึ่งมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว สัดส่วนของเงินกู้ยืมระยะสั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็นลำดับ คือในระหว่างปี 2525-2529 มีอัตราร้อยละ 0.90, 1.06, 1.33, 1.61 และ 2.77 ตามลำดับ ขณะที่เงินกู้ยืมระยะยาวมีสัดส่วนที่ลดลงในระหว่างปี 2525-2527 คือร้อยละ 0.49, 0.48 และ 0.32 แต่มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นในระหว่างปี 2528 และ 2529 คือร้อยละ 0.58 และ 0.85 ของแหล่งที่มาของเงินทุน จึงกล่าวได้ว่าเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น ๆ มักจะเป็นเงินกู้ยืมระยะสั้น ส่วนแหล่งเงินทุนภายใน ซึ่งก็คือทุนเรือนหุ้น เป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญ สัดส่วนของทุนเรือนหุ้นจากแหล่งที่มาของเงินทุนนั้นค่อย ๆ มีอัตราส่วนลดลงเป็นลำดับตั้งแต่ปี 2525-2529 ถึงแม้ว่าทุนเรือนหุ้นจะเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนระยะยาว แต่การเพิ่มขึ้นของทุนเรือนหุ้นนั้นมีอัตราที่ลดลง เพราะ เมื่อสมาชิกส่ง

เงินค่าหุ้นครบตามกำหนด 84 งวด แล้วก็มักที่จะหยุดส่งเงิน อีกทั้งมีการลาออกจากการ เป็นสมาชิก หรือสมาชิกนั้นครบเกษียณอายุ หรือถึงแก่กรรมรวมทั้งในกรณีที่สมาชิกขอลดการส่งเงินค่าหุ้นจากอัตราปัจจุบัน เช่น จากส่งเงินค่าหุ้นเดือนละ 1,000 บาท เป็นส่งเดือนละ 300 บาท ดังนี้ จึงทำให้ทุนเรือนหุ้นค่อย ๆ ลดบทบาทลงเรื่อย ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า แหล่งที่มาของเงินทุนในปัจจุบันมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว แต่ต่อไปในอนาคตเมื่อทุนเรือนหุ้นมีสัดส่วนลดลง เนื่องจากไม่ได้สัดส่วนกับสมาชิกที่เพิ่มขึ้น หรือด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นข้อจำกัดของทุนระยะยาวของสหกรณ์ เมื่อเป็นดังที่กล่าวนี้จึงสรุปได้ว่า เงินทุนที่ได้มาของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูต่อไปนั้นส่วนใหญ่ก็จะเป็น เงินทุนระยะสั้น ซึ่งก็คือ เงินฝาก และเงินกู้ยืมระยะสั้น ส่วนเงินกู้ระยะยาวนั้น สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีสัดส่วนไม่มากนัก เนื่องจากแหล่งเงินทุนอันได้แก่สถาบันการเงินต่าง ๆ มักไม่ค่อยปล่อยสินเชื่อให้มากนัก อีกทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะยาวก็สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้น และเมื่อพิจารณาถึงแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนซึ่งส่วนใหญ่ก็คือ เงินให้สมาชิกกู้ยืมนั้น เงินกู้สามัญซึ่งเป็นเงินให้กู้ระยะปานกลางอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างคงที่ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นเงินให้กู้หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มีอัตราร้อยละ 88 ของเงินทุนทั้งหมด ส่วนเงินกู้พิเศษซึ่งเป็นเงินกู้ระยะยาวมีแนวโน้มของสัดส่วนแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน เพิ่มขึ้น เป็นลำดับ แต่เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินซึ่งเป็นเงินให้กู้ระยะสั้นนั้นกลับมีแนวโน้มของสัดส่วนแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนลดลง เป็นลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า การใช้ไปของเงินทุนนั้นส่วนใหญ่จะเป็นระยะปานกลาง (เกินกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี) และระยะยาว (เกินกว่า 5 ปี) ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนที่ได้มาซึ่งในปัจจุบันมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว กับเงินทุนที่ใช้ไปซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นทั้งระยะปานกลางและระยะยาวนั้น ยังไม่มีปัญหามาก เนื่องจากยังมีแหล่งที่ได้มาของเงินทุนในระยะยาวคงเหลืออยู่ แต่เมื่อใดแหล่งเงินทุนระยะยาวนั้น เกิดการหยุดชะงักลง ปัญหาการขาดสภาพคล่องก็จะเกิดขึ้น เพราะแหล่งใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นมีทั้งระยะปานกลางและระยะยาว ในขณะที่ขีดความสามารถในการหาเงินมาบริการแก่สมาชิกอยู่ในวงจำกัด และมักจะเป็นเงินกู้ระยะสั้น เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 3.7 โครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู แยกตามระยะเวลา
(ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินทุนระยะสั้น ¹	เงินทุนระยะยาว ²	รวม
2525	122,131	3,836,356	3,958,487
2526	173,167	4,763,731	4,936,898
2527	247,022	5,821,102	6,068,124
2528	335,445	4,006,437	7,341,882
2529	728,064	8,329,527	9,057,591

ตารางที่ 3.8 สัดส่วนโครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู แยกตาม
ระยะเวลา (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินทุนระยะสั้น	เงินทุนระยะยาว	รวม
2525	3.09	96.91	100
2526	3.51	96.49	100
2527	4.07	95.93	100
2528	4.57	95.43	100
2529	8.04	91.96	100

¹ เงินทุนระยะสั้น หมายถึงเงินฝาก เงินกู้ยืม เจ้าหนี้อื่น และอื่น ๆ ที่มีอายุการชำระคืนภายใน 3 ปี

² เงินทุนระยะยาว หมายถึงเงินกู้ยืมที่มีอายุการชำระคืนเกินกว่า 3 ปีขึ้นไป และเงินทุนของสหกรณ์

ตารางที่ 3.9 สัดส่วนของเงินให้สมาชิกกู้ยืมแยกตามประเภทเงินกู้และระยะเวลาจากแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินกู้พิเศษ (ระยะยาว)	เงินกู้สามัญ (ระยะปานกลาง)	เงินกู้เพื่อเหตุผลเงิน (ระยะสั้น)	รวม
2525	1.09	88.73	4.40	94.22
2526	1.09	88.90	4.36	94.35
2527	2.37	87.69	4.03	94.03
2528	2.61	87.28	3.31	93.20
2529	3.14	88.41	1.97	93.52

หมายเหตุ

เงินกู้ระยะยาว หมายถึง เงินกู้ที่มีระยะเวลาในการคืนเงินเกินกว่า 5 ปี

เงินกู้ระยะปานกลาง หมายถึง เงินกู้ที่มีระยะเวลาในการคืนเงินเกินกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี

เงินกู้ระยะสั้น หมายถึง เงินกู้ที่มีระยะเวลาในการคืนเงินไม่เกินกว่า 3 ปี

ตารางที่ 3.10 เงินให้สมาชิกกู้ยืมแยกตามประเภทเงินกู้และระยะเวลา (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

ปี	เงินกู้พิเศษ (ระยะยาว)	เงินกู้สามัญ (ระยะปานกลาง)	เงินกู้เพื่อ เหตุฉุกเฉิน (ระยะสั้น)	รวม
2525	42,971,768	3,512,545,523	173,993,081	3,729,510,372
2526	53,748,393	4,389,026,811	216,910,152	4,659,685,356
2527	143,896,445	5,321,325,491	244,643,897	5,709,865,834
2528	191,917,249	6,408,229,741	243,504,501	6,843,651,490
2529	284,018,049	8,007,415,670	185,554,504	8,476,988,223

ตารางที่ 3.11 สัดส่วนเงินให้สมาชิกกู้ยืมแยกตามประเภทเงินกู้และระยะเวลา (ยอดคงค้าง ณ วันสิ้นงวด)

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินกู้พิเศษ (ระยะยาว)	เงินกู้สามัญ (ระยะปานกลาง)	เงินกู้เพื่อ เหตุฉุกเฉิน (ระยะสั้น)	รวม
2525	1.2	94.2	4.6	100
2526	1.2	94.2	4.6	100
2527	2.5	93.2	4.3	100
2528	2.8	93.6	3.6	100
2529	3.4	94.5	2.1	100

การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูซึ่งเป็นสถาบันการเงินนี้จะเป็นไปในรูปของการบริการทางด้านการเงิน ฉะนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจึงต้องมีเงินทุนเพื่อให้บริการตามความต้องการและความจำเป็นของสมาชิก แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่จะต้องจ่ายผลตอบแทนออกไปนั้น ประกอบด้วย

- ก. เงินฝาก (DEPOSIT)
- ข. เงินกู้ยืม (BORROWING)
- ค. เงินทุนเรือนหุ้น (CAPITAL STOCK)

ดังนั้น การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน จึงพิจารณาได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ต้นทุนเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

เงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ ส่วนค่าใช้จ่ายเงินฝากนั้น หมายถึง ดอกเบี้ยของเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ การวิเคราะห์ต้นทุนเงินฝากนี้ ใช้ค่าใช้จ่ายเงินฝากระหว่างปีหารด้วย เงินฝากเฉลี่ยคูณด้วยร้อย ซึ่งเขียนในรูปสมการได้ดังนี้ คือ

$$\text{ต้นทุนของเงินฝาก} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายเงินฝาก}}{\text{เงินฝากเฉลี่ย}} \times 100$$

ค่าใช้จ่ายเงินฝาก หมายถึง ดอกเบี้ยเงินฝากที่สหกรณ์ออมทรัพย์ ต้องจ่ายออกไปในรอบปีงบประมาณหรือในงวดบัญชีนั้น ๆ

เงินฝากเฉลี่ย หมายถึง เงินฝากเฉลี่ยระหว่างต้นปีกับปลายปีในรอบปีงบประมาณหรือในงวดบัญชีนั้น ๆ

ตารางที่ 3.12 ต้นทุนของเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ปี	ค่าใช้จ่ายเงินฝาก (1)	เงินฝากเฉลี่ย (2)	ต้นทุนเงินฝาก (%) $(1) \div (2) \times 100$
2526	7,338,229	60,219,670	12.19
2527	8,195,865	90,821,753	9.02
2528	13,895,228	127,145,956	10.93
2529	23,426,854	267,294,645	8.76

ตารางที่ 3.13 เงินฝากเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ปี	เงินฝาก		รวม
	ออมทรัพย์	ประจำ	
2526	10,429,600	49,790,070	60,219,670
2527	20,325,932	70,495,821	90,821,758
2528	37,965,920	89,180,036	127,145,956
2529	97,813,853	169,480,792	267,294,645

ตารางที่ 3.14 สัดส่วนโครงสร้างเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินฝาก		รวม
	ออมทรัพย์	ประจำ	
2526	17.32	82.68	100
2527	22.38	77.62	100
2528	29.86	70.14	100
2529	36.59	63.41	100

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 3.12 ในระหว่างปีบัญชี 2526 ถึงปีบัญชี 2529 (สิ้นงวด 30 มิถุนายน 2529) ต้นทุนเงินฝากมีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับ สาเหตุที่ต้นทุนเงินฝากลดลงนี้เป็นเพราะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากได้เคลื่อนไหวไปในทางที่ลดลงประการหนึ่ง กับอีกประการหนึ่งก็คือ เงินฝากออมทรัพย์มีอัตราส่วนในโครงสร้างเงินฝากมากขึ้นเป็นลำดับคือ จากร้อยละ 17.32 ในปี 2526 ได้ค่อย ๆ เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 22.38 ในปี 2527 ต่อมาในปี 2528 และ 2529 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 29.86 และ เป็นร้อยละ 36.59 ในขณะที่เงินฝากประจำมีอัตราส่วนในโครงสร้างเงินฝากลดลงเป็นลำดับ คือจากร้อยละ 82.68 ในปี 2526 ได้ค่อย ๆ ลดลงเป็นร้อยละ 77.62, 70.14 และ 63.41 ในปี 2527, 2528 และ 2529 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพยายามที่จะช่วยสมาชิกผู้ฝากเงินให้จ่ายภาษีดอกเบี้ยเงินฝากประจำลดลงด้วยการ เปิดบัญชีเงินฝากใหม่ซึ่งให้ชื่อว่า เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ โดยให้อัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเงินฝากออมทรัพย์ธรรมดา ดังนั้น ตัวเลขทางด้านเงินฝากออมทรัพย์จึงเพิ่มขึ้น ในขณะที่เงินฝากประจำนั้นลดลง อีกทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์นั้นก็มีอัตราที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จึงเป็นผลทำให้ ต้นทุนของเงินฝากค่อย ๆ ลดลงตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ต้นทุนเงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

การวิเคราะห์ต้นทุนเงินกู้ยืมนี้ ใช้ค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืมหรือดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่จ่ายไปในช่วงปีหรือในงวดบัญชีนั้น ๆ หารด้วยเงินกู้ยืมเฉลี่ย แล้วคูณด้วยร้อย ซึ่งเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$\text{ต้นทุนเงินกู้ยืม} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืม}}{\text{เงินกู้ยืมเฉลี่ย}} \times 100$$

ค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืม หมายถึง ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจ่ายออกไปในรอบปีงบประมาณ หรือในงวดบัญชีนั้น ๆ

เงินกู้ยืมเฉลี่ย หมายถึง เงินกู้ยืมเฉลี่ยระหว่างต้นปีกับปลายปีในรอบปีงบประมาณ หรือในงวดบัญชีนั้น ๆ

ตารางที่ 3.15 ต้นทุนเงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ปี	ค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืม (1)	เงินกู้ยืมเฉลี่ย (2)	ต้นทุนเงินกู้ยืม (%) $(1) \div (2) \times 100$
2526	11,834,797	65,648,152	18.03
2527	18,142,027	88,010,913	20.61
2528	23,011,836	130,455,940	17.64
2529	43,487,673	243,964,617	17.83

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 3.15 ในระหว่างปีบัญชี 2526 ถึงปีบัญชี 2529 (สิ้นงวด 30 มิถุนายน 2529) ต้นทุนเงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีอัตราสูงกว่าต้นทุนเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมาโดยตลอด ถึงแม้ว่าแนวโน้มของต้นทุนเงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะลดลง แต่ก็อยู่ในอัตราที่สูงกว่าต้นทุนเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกู้ยืมเงินจากหลายแหล่ง อาทิเช่น ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล เงินทุนกลางของบรรดาสหกรณ์ไม่จำกัด ธนาคารออมสิน สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น ๆ เงินกู้ยืมจากสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์เอง และอื่น ๆ ซึ่งแต่ละแหล่งมีอัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างกัน อีกทั้งระยะเวลาที่แตกต่างกันด้วย อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า ต้นทุนเงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะอยู่ในระหว่างอัตราเฉลี่ยร้อยละ 17.64-20.61 ซึ่งนับว่าสูงเมื่อเทียบกับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในระหว่างปี 2526-2529 ของระบบการเงินนั้นซึ่งอยู่ในอัตราร้อยละ 13.5-14.5

3. การวิเคราะห์ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

การวิเคราะห์ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นนี้ใช้ เงินปันผลซึ่งก็คือ ผลตอบแทนในการถือหุ้นของสมาชิก ทหารด้วย ผลรวมระหว่างทุนเรือนหุ้นเฉลี่ยและกำไรสะสมเฉลี่ย คูณด้วยร้อยละ เขียนในรูปสมการได้ดังนี้คือ

$$\text{ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้น} = \frac{\text{เงินปันผล}}{\text{เงินทุนเรือนหุ้นเฉลี่ย} + \text{กำไรสะสมเฉลี่ย}} \times 100$$

เงินปันผล หมายถึง ผลตอบแทนที่สหกรณ์ออมทรัพย์จ่ายให้สมาชิกในรอบปีงบประมาณ หรือในงวดบัญชีนั้น ๆ

เงินทุนเรือนหุ้นเฉลี่ย หมายถึง เงินทุนเรือนหุ้นเฉลี่ยระหว่างต้นปีกับปลายปี ในรอบปีงบประมาณ หรือในงวดบัญชีนั้น ๆ

กำไรสะสมเฉลี่ย หมายถึง กำไรสะสมเฉลี่ยระหว่างต้นปีกับปลายปี ในรอบปีงบประมาณ หรือในงวดบัญชีนั้น ๆ ซึ่งในกรณีของสหกรณ์ออมทรัพย์นี้กำไรสะสมก็คือ เงินสำรองของสหกรณ์ออมทรัพย์นั่นเอง

ตารางที่ 3.16 ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ปี	เงินปันผล (1)	เงินทุน เรือนหุ้น เฉลี่ย (2)	กำไรสะสม เฉลี่ย* (3)	(4) = (2) + (3)	ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้น (x) (1) ÷ (4) X100
2526	404,306,150	3,601,848,460	191,439,279	3,793,287,739	10.66
2527	505,495,003	4,420,420,520	240,602,941	4,661,023,461	10.85
2528	624,381,160	5,323,871,520	302,954,815	5,626,826,335	11.10
2529	745,584,320	6,306,512,330	381,494,299	6,688,006,629	11.15

* กำไรสะสม เฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ หมายถึง เงินสำรอง เฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์

ตารางที่ 3.17 แหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ปี	เงินฝาก (เฉลี่ย)	เงินกู้ยืม (เฉลี่ย)	เงินทุน เรือนหุ้น (เฉลี่ย)	รวม
2526	60,219,670	65,648,152	3,601,848,460	3,727,716,282
2527	90,821,753	88,010,913	4,420,420,520	4,599,253,186
2528	127,145,956	130,455,940	5,323,871,520	5,581,473,416
2529	267,294,645	243,964,617	6,306,512,330	6,817,771,592

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.18 สัดส่วนเงินฝาก เงินกู้ยืมและเงินทุนเรือนหุ้น

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินฝาก	เงินกู้ยืม	เงินทุน เรือนหุ้น	รวม
2526	1.62	1.76	96.62	100
2527	1.98	1.91	96.11	100
2528	2.28	2.34	95.38	100
2529	3.92	3.58	92.50	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.19 ต้นทุนของเงินทุน (เงินฝาก เงินกู้ยืมและเงินทุนเรือนหุ้น) โดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินฝาก			เงินกู้ยืม			เงินทุน เรือนหุ้น			ต้นทุนเงินทุน เฉลี่ย (3)+(6)+(9) X100
	ต้นทุน (1)	สัดส่วน (2)	(3)=(1)x(2)	ต้นทุน (4)	สัดส่วน (5)	(6)=(4)x(5)	ต้นทุน (7)	สัดส่วน (8)	(9)=(7)x(8)	
2526	12.19	1.62	0.0020	18.03	1.76	0.0032	10.66	96.62	0.1030	10.82
2527	9.02	1.98	0.0018	20.61	1.91	0.0039	10.85	96.11	0.1043	11.00
2528	10.93	2.28	0.0025	17.64	2.34	0.0041	11.10	95.38	0.1059	11.25
2529	8.76	3.92	0.0034	17.83	3.58	0.0064	11.15	92.50	0.1031	11.29

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 3.16 ในระหว่างปีบัญชี 2526 ถึงปีบัญชี 2529 (สิ้นงวด 30 มิถุนายน 2529) ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็นลำดับ คือ จากร้อยละ 10.66 ในปี 2526 แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10.85 ในปี 2527 ต่อมาในปี 2528 และ 2529 ก็เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11.10 และ 11.15 ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีการแข่งขันในการจ่ายอัตราเงินปันผลให้แก่สมาชิก เพิ่มสูงขึ้น คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพยายามที่จะชำระไว้ซึ่งอัตราเงินปันผลร้อยละ 13 โดยไม่คำนึงถึงกำไรว่าจะได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงเป็นผลทำให้ต้นทุนของเงินทุน เรือนหุ้นมีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นลำดับ

4. การวิเคราะห์ต้นทุนเงินทุนทั้งสิ้นโดยวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

เนื่องจากการพิจารณาต้นทุนเงินฝาก ต้นทุนเงินกู้ยืม และต้นทุนเงินทุน เรือนหุ้น มาแล้วข้างต้น ดังนั้นจึงมาพิจารณาถึงต้นทุนรวมของเงินทุน เนื่องจากเงินทุนแต่ละประเภทมีอัตราส่วนที่แตกต่างกัน ดังนั้น การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูทั้งสิ้น จะใช้วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WEIGHTED AVERAGE) ซึ่งคำนวณโดยนำอัตราส่วนของเงินทุนแต่ละประเภทต่อเงินทุนทั้งสิ้นคูณด้วยต้นทุนเงินทุนประเภทนั้น ๆ จะเป็นจำนวนที่ถ่วงน้ำหนัก (WEIGHTED AMOUNT) เมื่อรวมจำนวนที่ถ่วงน้ำหนักทั้งหมดของเงินทุนทั้งสองประเภทแล้ว แปลงเป็นอัตราร้อยละ จะได้อัตราร้อยละของต้นทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนทั้งหมด

จากตารางที่ 3.19 จะเห็นได้ว่าต้นทุนเงินทุนทั้งสิ้นมีอัตราสูงขึ้นทุกปีเป็นลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากเหตุผลหลายประการคือ

1. สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ หลายแหล่ง ซึ่งแต่ละแหล่งนั้นคิดอัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างกัน อีกทั้งระยะเวลาที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำให้เงินกู้ยืมมีต้นทุนอยู่ในอัตราที่สูง
2. สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพยายามที่จะคงอัตราเงินปันผลไว้ที่ร้อยละ 13 โดยไม่คำนึงถึงกำไรที่ได้รับในแต่ละปีว่ามากน้อยเพียงใด เหมาะสมหรือไม่
3. การเพิ่มขึ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นมีอัตราที่ลดลง
4. ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นก็เพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่เพียงพอที่จะดึงให้ต้นทุนเงินทุนทั้งสิ้นลดลง

5. การขยายวงเงินกู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูต่าง ๆ ทำให้เกิดการต่อสู้ในตลาด ดอกเบี้ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ เพราะการที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขยายวงเงินให้สมาชิกกู้ยืม เพิ่มขึ้น เพื่อที่จะบริการสมาชิก แต่เงินทุนของคนไม่เพียงพอ จึงต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงและแม้จะพยายามหาเงินกู้ในตลาด เงินกู้ของสหกรณ์ด้วยตนเอง อัตราดอกเบี้ยก็สูง เพราะในตลาด เงินกู้สหกรณ์มีวงเงินให้กู้จำกัด การจะได้เงินกู้มาจึงต้อง ยอมเสียดอกเบี้ยที่สูงขึ้น กับทั้งการเคลื่อนไหวในด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในวงการสหกรณ์ เชื่องช้ามาก จึงยิ่งเป็นผลให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีต้นทุนของเงินทุนรวมโดยเฉลี่ยสูงขึ้น

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

สหกรณ์ออมทรัพย์ครู เป็นสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริม ให้ครูทั้งหลายที่เป็นสมาชิกออมทรัพย์ และช่วยเหลือสมาชิกโดยให้สมาชิกกู้ยืมเงินไปใช้ในการ ต่าง ๆ ตามความจำเป็นและเป็นประโยชน์ ดังนั้นเงินทุนที่สำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูซึ่ง ประกอบด้วย เงินทุนเรือนหุ้น เงินกู้ยืม และเงินฝาก จึงถูกนำมาให้กู้ยืมแก่สมาชิกเป็นส่วนใหญ่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูคิดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมทั้ง 3 ประเภท คือ เงินให้กู้ยืมพิเศษ เงิน ให้กู้ยืมสามัญ และเงินให้กู้ยืมฉุกเฉิน ในอัตราที่เท่ากัน คืออยู่ในอัตราร้อยละ 15 (ปี 2529) ดังนั้นการที่จะทราบว่าในแต่ละปี สหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้รับผลตอบแทนจากการให้กู้ยืมในอัตรา มากน้อยเพียงใด จึงต้องพิจารณาถึงอัตราผลตอบแทนจากเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยในตารางที่ 3.20 ดังนี้

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 3.20 พบว่าอัตราผลตอบแทนเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยมี อัตราเพิ่มขึ้นเป็นลำดับตั้งแต่ปี 2526 ซึ่งมีอัตราร้อยละ 13.64 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13.77 ในปี 2527 และในปี 2528 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14.25 แต่ในปี 2529 ได้ลดลงเหลือ ร้อยละ 13.70 ทั้งนี้ เนื่องจากในปี 2526-2528 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ ครูอยู่ในอัตราระหว่างร้อยละ 13.64-14.25 และได้เคลื่อนไหวไปในทางเพิ่มขึ้น ต่อมาในปี 2529 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้เคลื่อนไหวไปในทางลดลง ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมในระบบการเงินโดยส่วนรวมได้มีการเคลื่อนไหวไปในทาง ที่ลดลง ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจึงได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจโดยการลด

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมลง อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปพิจารณาจากอัตราเฉลี่ยแล้วพบว่า
อัตราผลตอบแทนเงินกู้ยืมมีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นลำดับ

วิเคราะห์ส่วนต่างระหว่างอัตราผลตอบแทนของเงินกู้ยืมกับต้นทุนของเงินทุนของสหกรณ์
ออมทรัพย์ครู

จากการศึกษาในเรื่องของต้นทุนของเงินทุนกับอัตราผลตอบแทนของเงินกู้ยืม
เมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน ส่วนต่างระหว่างอัตราทั้งสองในแต่ละปีจะแตกต่างกัน โดยมีอัตราส่วน
ต่างอยู่ระหว่างร้อยละ 2.49-3.00 เมื่อเฉลี่ยต้นทุนเงินทุนระหว่างปี 2526-2529 จะมี
อัตราเฉลี่ยร้อยละ 11.09 ขณะที่อัตราผลตอบแทนเงินกู้ยืมในระยะเวลาเดียวกันมีอัตรา
เฉลี่ยร้อยละ 13.86 ดังนั้นส่วนต่างระหว่างเงินกู้ยืมกับต้นทุนเงินทุนจึงเท่ากับ 2.77
(ดังตารางที่ 3.23)

การวิเคราะห์ต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

ส่วนการวิเคราะห์ต้นทุนเงินฝาก เงินกู้ยืม และเงินทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์
ออมทรัพย์ทั้งระบบนั้น เนื่องจากทางกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้แยกจำนวนดอกเบี้ยเงินฝากและ
ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากรายการบัญชีดอกเบี้ยจ่าย ดังนั้นการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝาก และ
ต้นทุนของเงินกู้ยืม จะใช้อัตราดอกเบี้ยที่ได้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหลักดังนี้คือ ในปี
2526-2528 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยร้อยละ 12 และในปี 2529 ได้ลดอัตราดอกเบี้ยลง
เฉลี่ยร้อยละ 8 ดังนั้นต้นทุนของเงินฝากในปี 2526-2528 จึงเท่ากับร้อยละ 12 และในปี
2529 เท่ากับร้อยละ 8 ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบนั้น เฉลี่ย
ร้อยละ 15 ตั้งแต่ปี 2525-2529 ดังนั้น ต้นทุนเงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบในปี
2526-2529 จึงเท่ากับร้อยละ 15 ส่วนต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบก็
คำนวณเช่นเดียวกับของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู คือใช้เงินปันผลหารด้วยผลรวมระหว่างทุนเรือนหุ้น
เฉลี่ยและกำไรสะสมเฉลี่ย คูณด้วยร้อยละ ดังตารางที่ 3.24

ตารางที่ 3.20 อัตราผลตอบแทน เงินให้กู้ยืม เฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

	(จำนวนดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม-เงินเฉลี่ยคืน) (1)	เงินให้กู้ยืม เฉลี่ย (2)	อัตราผลตอบแทน เฉลี่ย $(1) \div (2) \times 100$
2526	571,944,216	4,194,597,864	13.64
2527	714,061,519	5,184,775,595	13.77
2528	894,705,401	6,276,758,662	14.25
2529	1,055,298,731	7,660,319,857	13.78
เฉลี่ย			13.86

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.21 เงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

(หน่วย : บาท)

ปี	เงินให้กู้ยืม			รวม
	พิเศษ	สามัญ	ฉุกเฉิน	
2526	48,360,080	3,950,786,167	195,451,617	4,194,597,864
2527	98,822,419	4,855,176,151	230,777,025	5,184,775,595
2528	167,906,847	5,864,777,616	244,074,199	6,276,758,662
2529	237,967,649	7,207,822,705	214,529,503	7,660,319,857

ตารางที่ 3.22 สัดส่วนโครงสร้างเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินให้กู้ยืม			รวม
	พิเศษ	สามัญ	ฉุกเฉิน	
2526	1.15	94.19	4.66	100
2527	1.91	93.64	4.45	100
2528	2.68	93.43	3.89	100
2529	3.11	94.09	2.80	100

ตารางที่ 3.23 เปรียบเทียบต้นทุนตัวเฉลี่ยต่างน้ำหนักกับอัตราผลตอบแทน เงินให้กู้ยืมเฉลี่ย
ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	อัตราผลตอบแทน เงินให้กู้ยืม	ต้นทุน เงินทุนตัวเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก	ผลต่าง
2526	13.64	10.82	2.82
2527	13.77	11.00	2.77
2528	14.25	11.25	3.00
2529	13.78	11.29	2.49
เฉลี่ย	13.86	11.09	2.77

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.24 คำนวณเงินทุน เรือนทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

ปี	เงินปันผล (1)	เงินทุน เรือนทุน เฉลี่ย (2)	กำไรสะสม เฉลี่ย (3)	(4)=(2)+(3)	คำนวณ เงินทุน เรือนทุน (1) ÷ (4) X100
2526	332,846,518	4,742,488,282	218,478,976	4,960,967,258	6.71
2527	502,100,414	6,053,150,850	282,439,993	6,335,590,843	7.93
2528	671,354,310	7,655,299,436	372,021,881	8,027,321,317	8.36
2529	1,020,007,286	9,496,223,424	485,780,518	9,982,003,942	10.22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.25 แหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

ปี	เงินฝาก เฉลี่ย	เงินกู้ยืม เฉลี่ย	เงินทุนเรือนหุ้น เฉลี่ย	รวม
2526	635,951,975	116,531,758	4,742,488,282	5,494,972,015
2527	890,671,563	145,249,691	6,053,150,850	7,089,072,104
2528	1,144,870,605	196,085,353	7,655,299,436	8,996,255,394
2529	1,500,751,883	309,052,858	9,496,223,424	11,306,028,165

ตารางที่ 3.26 สัดส่วนเงินฝาก เงินกู้ยืมและเงินทุนเรือนหุ้น

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินฝาก	เงินกู้ยืม	เงินทุนเรือนหุ้น	รวม
2526	11.57	2.12	86.31	100
2527	12.56	2.05	85.39	100
2528	12.73	2.18	85.09	100
2529	13.27	2.73	83.99	100

ตารางที่ 3.27 คำนวณของเงินทุน (เงินฝาก เงินกู้ยืมและเงินทุนเรือนหุ้น) โดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงินฝาก			เงินกู้ยืม			เงินทุน เรือนหุ้น			ต้นทุน เงินทุน เฉลี่ย (3)+(6)+(9) x100
	ต้นทุน (1)	สัดส่วน (2)	(3)=(1)x(2)	ต้นทุน (4)	สัดส่วน (5)	(6)=(4)x(6)	ต้นทุน (7)	สัดส่วน (8)	(9)=(7)x(8)	
2526	12	11.57	0.0139	15	2.12	0.0032	6.71	86.31	0.0579	7.5
2527	12	12.56	0.0151	15	2.05	0.0031	7.93	85.39	0.0677	8.59
2528	12	12.73	0.0153	15	2.18	0.0033	8.36	85.09	0.0711	8.97
2529	8	13.27	0.0106	14	2.73	0.0038	10.22	83.99	0.0858	10.02

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.28 อัตราผลตอบแทน เงินให้กู้ยืม เฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

ปี	จำนวนดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม - เงินเฉลี่ยคืน (1)	เงินให้กู้ยืมเฉลี่ย (2)	อัตราผลตอบแทนเฉลี่ย (1) ÷ (2) x100
2526	860,615,533 - 35,930,212	5,937,701,895	13.89
2527	1,129,537,396 - 9,014,340	7,578,544,967	14.79
2528	1,447,008,135 - 66,496,509	9,634,617,910	14.33
2529	1,836,534,376 -112,924,462	12,039,747,167	14.32
เฉลี่ย			14.33

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.29 เปรียบเทียบต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักกับอัตราผลตอบแทน เงินให้กู้ยืม เฉลี่ย
ของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	อัตราผลตอบแทน เงินให้กู้ยืม	ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก	ผลต่าง
2526	13.89	7.5	6.39
2527	14.79	8.59	6.20
2528	14.33	8.97	5.36
2529	14.32	10.02	4.30
เฉลี่ย	14.33	8.77	5.56

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ส่วนต่างระหว่างอัตราผลตอบแทนของเงินให้กู้ยืมกับต้นทุนของเงินทุนของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

จากการศึกษาในเรื่องของต้นทุนของเงินทุนกับอัตราผลตอบแทนของเงินให้กู้ยืม เมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน ส่วนต่างระหว่างอัตราทั้งสองในแต่ละปีจะแตกต่างกัน โดยมีอัตราส่วนต่างอยู่ระหว่างร้อยละ 4.30-6.39 เมื่อเฉลี่ยต้นทุนเงินทุน เงินทุนระหว่างปี 2526-2529 จะมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.77 ขณะที่อัตราผลตอบแทนเงินให้กู้ยืมในระยะเวลาดังกล่าวเดียวกันมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 14.93 ดังนั้นส่วนต่างระหว่างเงินให้กู้ยืมกับต้นทุนเงินทุนจึงเท่ากับ 5.56

การเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกับสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

เนื่องจากในปี 2526 ผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมกับต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูซึ่งมีอัตราเพียงร้อยละ 2.82 ขณะที่ผลต่างของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบนั้นมีถึงอัตราร้อยละ 6.39 ต่อมาในปี 2527 ผลต่างระหว่างอัตราทั้งสองนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีอัตราร้อยละ 2.77 ขณะที่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบมีอัตราร้อยละ 6.20 และในปี 2528 และ 2529 ผลต่างของอัตราทั้งสองของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีเพียงร้อยละ 3.01 และ 2.49 ขณะที่ผลต่างของอัตราทั้งสองนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบมีสูงถึงร้อยละ 5.36 และ 4.30 ซึ่งจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2526-2529 ผลต่างระหว่างอัตราทั้งสองของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีอัตราเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2.77 ขณะที่ผลต่างระหว่างอัตราทั้งสองของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.56 ดังนั้นจึงชี้ให้เห็นได้ว่า ผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมกับต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นมีค่าต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นทั้งระบบ

จากการศึกษาที่ผ่านมาจึงสรุปได้ว่า ต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสูงกว่าต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ เนื่องจากแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นมีเงินกู้ยืมที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูงมาก คือประมาณร้อยละ 18-20 จึงทำให้ต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยสูงกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ ในขณะที่อัตราผลตอบแทนของเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นมีอัตราที่ใกล้เคียงกับของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบคือประมาณร้อยละ 13-14 เมื่อเป็นดังนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจึงควรที่จะหาแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำมา

ประกอบ เพื่อที่จะช่วยลดต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยลง และจากการศึกษาค้นทุนของเงินทุนของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ครู จะเห็นได้ว่าเงินฝากมีต้นทุนที่ต่ำที่สุด ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจึงควรที่
เร่งระดม เงินฝากเพื่อที่จะได้มาซึ่ง เงินทุนที่มีต้นทุนต่ำกว่า การที่จะกู้ยืม เงินจากแหล่งเงินทุน
ต่าง ๆ ที่มีต้นทุนสูงมาก

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย